

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 158/05-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júna 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. Š., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. Š., B., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp 9/2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. Š. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. marca 2005 doručená sťažnosť Ing. J. Š. ďalej len „sťažovateľ“, ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp 9/2003.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sa sťažovateľ žalobou zo 6. mája 2003 domáhal na krajskom súde, «... aby po preskúmaní zákonnosti Rozhodnutia č. W-548/2003-MEP z 10. 3. 2003, ktorým Krajský úrad v Bratislave potvrdil Rozhodnutie Okresného úradu Bratislava I - odbor životného prostredia číslo ŽP-2002/14465/ZAM/Ma-3 z 31. 12. 2002, ktorým bol zamietnutý návrh na umiestnenie stavby „Rodinný dom“ na M. ulici na pozemku parc. č. 2525/5 a využitie územia parc. č. 2525/5 k. ú. B. navrhovateľov E. a J. Š., B., zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie».

Následne sťažovateľ 5. augusta 2003 predložil krajskému súdu list prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave sp. zn. Kd 1079/03 zo 16. júna 2003, v ktorom mu oznamuje, že na základe jeho podnetu podá protest Krajskému úradu v Bratislave, odboru životného prostredia. V nadväznosti na to, že 1. januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, ktorým prešla štátna správa na úseku plánovania a stavebného poriadku na Krajský stavebný úrad v Bratislave, predložil sťažovateľ 11. februára 2004 krajskému súdu návrh na zámenu účastníkov konania, v dôsledku čoho upravil aj petit žaloby. Podaním z 8. novembra 2004 sťažovateľ svoju žalobu opätovne doplnil.

Krajský súd oznámil sťažovateľovi listom z 31. januára 2005, že jeho podanie z 8. novembra 2004 považuje za novú žalobu. Na uvedené oznámenie odpovedal sťažovateľ podaním z 10. februára 2005, ktorým znovu upravil petit svojej žaloby.

Sťažovateľ tvrdí, že „Od 6. 5. 2003 dodnes súd nevykonal jediný úkon. Takmer po dvoch rokoch 31. 1. 2005 oznámil, že podanie z 8. 11. 2004 považuje za novú žalobu s novou spisovou značkou a iným konajúcim sudcom. O žalobe zo 6. 5. 2003 nerozhodol. Sťažovateľ sa preto domnieva, že súd nekonal v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (OSP). V konaní nepostupoval tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Skutočnosť, že vec, ktorá napadla na príslušný súd 6. 5. 2003, nebola

do dnes verejne prerokovaná, naplňa skutkovú podstatu porušenia môjho práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR“.

Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jeho sťažnosti a jej prijatí na ďalšie konanie rozhodol o jeho sťažnosti týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní pod sp. zn. 3 Sp/9/2003 bolo porušené.

2. Krajskému súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp/9/2003 prikazuje vo veci konať.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie, ktoré mu je povinný vyplatiť Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi platenie a náhradu trov konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd vo výzve z 21. apríla 2005 upozornil právneho zástupcu sťažovateľa na skutočnosť, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov [platného do 31. marca 2005 (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“)] a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“). Súčasne ho vyzval, aby mu v lehote desiatich dní predložil dôkaz o splnení predmetnej povinnosti, t. j. o podaní sťažnosti na prietahy v konaní orgánu štátnej správy súdu, a upozornil ho tiež na nutnosť upresnenia petitu sťažnosti, ktorý nezodpovedal požiadavke obsiahnutej v ustanovení § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. V poučení uvedenej výzvy ústavný súd uviedol, že pokiaľ sťažovateľ nedoplní svoju sťažnosť v určenej lehote, bude ju môcť podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní odmietnuť.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sťažnosť v určenej lehote nedoplnil a neurobil tak ani do dňa jej predbežného prerokovania napriek tomu, že jeho právny zástupca prevzal označenú výzvu ústavného súdu 26. apríla 2005.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal do 31. marca 2005 k dispozícii podľa zákona o štátnej správe súdov (v súčasnosti podľa zákona o súdoch), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní (...)“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažností zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona o štátnej správe súdov, resp. podľa § 3, § 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo v danej veci účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti, vyjadrenia sťažovateľa ani z obsahu súvisiaceho súdneho spisu, ktorý si vyžiadal, nezistil, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2005